

Polskie problemy z wodą A.D. 2024

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku na rok 2024

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

W skrócie

- Ponad dwie trzecie badanych (69%) przynajmniej od czasu do czasu w swojej okolicy odnotowało występowanie okresów suszy, które mają wpływ na stan przyrody i gospodarki rolnej – przy czym co czwarty pytany (25%) twierdzi, że taka sytuacja ma miejsce regularnie co roku lub niemal każdego roku. Z deklaracji zdecydowanej większości badanych (71%), którzy twierdzą, że w ich okolicy występują okresy suszy mające wpływ na stan przyrody i gospodarki rolnej, wynika, iż w ostatnich latach zdarzają się one częściej niż kiedyś.
- Z powodziami i podtopieniami w swojej okolicy przynajmniej od czasu do czasu styka się 28% respondentów, co setny (1%) obserwuje je regularnie co roku lub niemal każdego roku. Wśród ankietowanych, którzy twierdzą, że w ich okolicy występują powodzie i podtopienia, dominują przekonani (52%), że zawsze zdarzały się one podobnie często jak w ostatnich latach.
- Badanych, którzy stwierdzili, że w ich okolicy częściej niż kiedyś zdarzają się okresy suszy mające wpływ na stan przyrody i gospodarki rolnej lub częściej niż kiedyś zdarzają się powodzie, podtopienia, zapytaliśmy, co – ich zdaniem – powoduje, że te zjawiska są obecnie częstsze niż kiedyś. Dominującą przyczyną wzrostu częstotliwości tych zjawisk są według nich zmiany klimatu (81% tej grupy, co stanowi 41% ogółu ankietowanych).
- Respondenci w ostatnich latach w swojej okolicy dwukrotnie częściej dostrzegali inicjatywy mające na celu zmniejszenie zagrożenia powodzią lub podtopieniami niż działania mające zmniejszyć zagrożenie suszą (odpowiednio: 8% i 4% badanych wie, że podjęto je w ich okolicy).

SPIS TREŚCI

Postrzeżenie częstotliwości występowania problemów z brakiem lub nadmiarem wody w środowisku	1
Okresy suszy	2
Powodzie i podtopienia	4
Postrzeżenie zmiany częstotliwości występowania problemów z brakiem lub nadmiarem wody i ich przyczyn.....	6
Działania mające na celu zmniejszenie zagrożenia suszą oraz powodziami lub podtopieniami	9

Terytorium Polski jest obszarem, na którym zasoby wody są niezbyt duże i prognozuje się, że w niedalekiej perspektywie odczuwalny będzie w naszym kraju deficyt wody. Dodatkowo zmiany klimatyczne powodują, że częściej występują nie tylko takie zjawiska jak ulewne opady i związane z nimi powodzie i podtopienia, których w tym roku doświadczyły szczególnie obszary południowo-zachodniej Polski, ale także okresy suszy. W październikowym badaniu¹ po trzyletniej przerwie ponownie zapytaliśmy Polaków, czy i jak często doświadczają ekstremalnych zjawisk związanych zarówno z deficytem wody, jak i z nadmiarem wód opadowych, a także czy – w ich ocenie – w ostatnim czasie coś się w tej kwestii zmieniło oraz czy w ich miejscu zamieszkania lub okolicy podejmowane są działania mające na celu przeciwdziałanie tym zjawiskom lub łagodzenie ich skutków.

POSTRZEGANIE CZĘSTOTLIWOŚCI WYSTĘPOWANIA PROBLEMÓW Z BRAKIEM LUB NADMIAREM WODY W ŚRODOWISKU

Z deklaracji badanych zgromadzonych w lipcu 2021 roku² oraz w tegorocznym październikowym badaniu z wynika, że Polacy znacznie częściej doświadczają skutków deficytu wody niż jej nadmiaru. Ponad dwie trzecie badanych (69%, od lipca 2021 roku wzrost o 4 punkty procentowe) przynajmniej od czasu do czasu w swojej okolicy odnotowało występowanie okresów suszy, które mają wpływ na stan przyrody i gospodarki rolnej – przy czym co czwarty pytany (25%, wzrost o 5 punktów) twierdzi, że taka sytuacja ma miejsce regularnie co roku lub niemal każdego roku. Z powodziami i podtopieniami w swojej okolicy, przynajmniej od czasu do czasu, styka się 28% respondentów

---

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (414) przeprowadzono w ramach procedury mixed-mode na reprezentatywnej imiennej próbie pełnoletnich mieszkańców Polski, wylosowanej z rejestru PESEL.

Każdy respondent wybierał samodzielnie jedną z metod:

- wywiad bezpośredni z udziałem ankietera (metoda CAPI),
- wywiad telefoniczny po skontaktowaniu się z ankieterem CBOS (CATI) – dane kontaktowe respondent otrzymywał w liście zapowiednim od CBOS,
- samodzielne wypełnienie ankiety internetowej (CAWI), do której dostęp był możliwy na podstawie loginu i hasła przekazanego respondentowi w liście zapowiednim od CBOS.

We wszystkich trzech przypadkach ankieta miała taki sam zestaw pytań oraz strukturę. Badanie zrealizowano w dniach od 3 do 13 października 2024 roku na próbie liczącej 1025 osób (w tym: 59,9% metodą CAPI, 24,7% – CATI i 15,4% – CAWI).

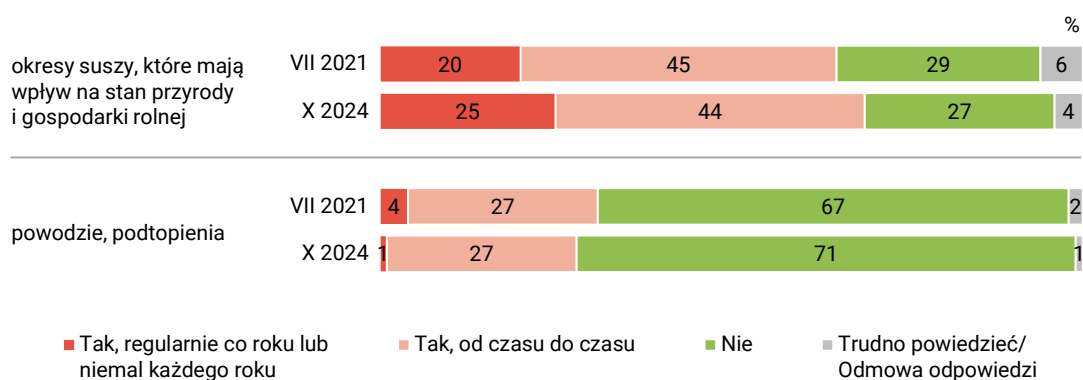
CBOS realizuje badania statutowe w ramach opisanej wyżej procedury od maja 2020 roku, w każdym przypadku podając proporcję wywiadów bezpośrednich, telefonicznych i internetowych.

² Por. komunikat CBOS „Polskie problemy z wodą”, wrzesień 2021 (oprac. B. Badora).

(od lipca 2021 roku spadek o 3 punkty procentowe, co jest wynikiem zmniejszenia się odsetka osób obserwujących powódzie i podtopienia regularnie – z 4% do 1%). Warto też dodać, iż co setny badany (1%) zadeklarował, iż w jego miejscu zamieszkania regularnie każdego roku lub niemal co roku zdarzają się zarówno okresy suszy, jak i powódzie oraz podtopienia, natomiast łącznie obu tych zjawisk przynajmniej od czasu do czasu doświadcza blisko co czwarty z nich (23%). Nieznacznie mniej osób (22%) zadeklarowało, że w ich miejscu zamieszkania lub okolicy nie występują ani okresy suszy, które mają wpływ na stan przyrody i gospodarki rolnej, ani powódzie, podtopienia. Te dane są zbliżone do uzyskanych w badaniu w lipcu 2021 roku (minimalne różnice mieszczą się w granicach błędów statystycznego).

CBOS

RYS. 1. Czy w Pana(i) okolicy występują:

Wielozmiennowe analizy statystyczne³ wskazują, iż częstotliwość raportowanych przez respondentów problemów z brakiem wody lub jej nadmiarem najbardziej różnicuje to, w jakim województwie mieszkają.

Okresy suszy

Z tegorocznych deklaracji badanych wynika, iż z okresami suszy, które mają wpływ na stan przyrody i gospodarki rolnej, najczęściej mają do czynienia mieszkańcy województwa podlaskiego, kujawsko-pomorskiego, lubuskiego, lubelskiego, łódzkiego i wielkopolskiego. W przypadku województwa podlaskiego aż 90% ankietowanych styka się z suszą w okolicy miejsca zamieszkania przynajmniej od czasu do czasu, a tylko co dziesiąty (10%) twierdzi, że to zjawisko tam nie występuje. Ponadto 45% mieszkańców tego województwa twierdzi, że zjawisko to zdarza się regularnie co roku lub niemal każdego roku. Najrzadziej takie problemy dostrzegają natomiast respondenci mieszkający w woje-

³ Decision tree.

wództwie śląskim – aż 58% z nich twierdzi, że okresy poważnej suszy w okolicy ich miejsca zamieszkania nie występują, natomiast regularne występowanie tego zjawiska zauważa 9%, a 30% obserwuje je od czasu do czasu.

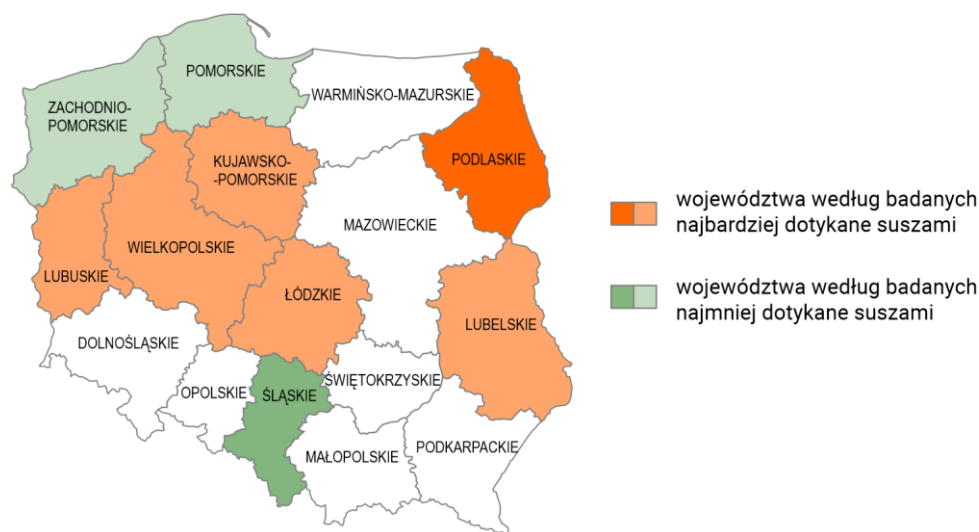
TABELA 1

Województwo	Czy w Pana(i) okolicy występują okresy suszy, które mają wpływ na stan przyrody i gospodarki rolnej?			
	Tak, regularnie co roku lub niemal każdego roku	Tak, od czasu do czasu	Nie	Trudno powiedzieć/ Odmowa odpowiedzi
	w procentach			
Dolnośląskie	22	47	20	11
Kujawsko-pomorskie	42	32	25	2
Lubelskie	39	48	11	1
Lubuskie	39	52	9	0
Łódzkie	38	46	14	2
Małopolskie	19	35	40	6
Mazowieckie	26	47	23	4
Opolskie	11	64	25	0
Podkarpackie	26	52	18	4
Podlaskie	45	45	10	0
Pomorskie	17	38	38	7
Śląskie	9	30	58	3
Świętokrzyskie	22	64	6	8
Warmińsko-mazurskie	14	56	30	0
Wielkopolskie	30	48	16	7
Zachodniopomorskie	25	32	38	4

Odsetki nie sumują się do 100 z powodu zaokrągleń

CBOS

RYS. 2. Województwa według deklaracji badanych najczęściej i najrzadziej dotknięte w 2024 roku okresami suszy, które mają wpływ na stan przyrody i gospodarki rolnej

Oceny sytuacji wyraźnie różnicuje typ miejscowości, w której mieszkają badani. Znacznie częściej regularne występowanie okresów suszy, które mają wpływ na stan przyrody i gospodarki rolnej, dostrzegają mieszkańcy wsi i miast do 19 999 niż respondenci z większych miast (zob. tabelę aneksową 1). Co trzeci (33%) mieszkaniec obszarów wiejskich w swojej okolicy obserwuje je co roku lub niemal każdego roku, dodatkowo 44% zauważa je przynajmniej od czasu do czasu, a tylko co piąty (20%) twierdzi, że okresy suszy nigdy się w jego okolicy nie zdarzają. W przypadku mieszkańców miast do 19 999 regularnie co roku lub niemal każdego roku okresy suszy dostrzega 27%, a blisko połowa (49%) od czasu do czasu. Mniej niż jedna piąta mieszkańców najmniejszych miast (18%) twierdzi, że okresy suszy nigdy się w ich okolicy nie zdarzają. Najrzadziej susze w swoim otoczeniu dostrzegają natomiast mieszkańcy miast liczących od 20 000 do 99 999 mieszkańców – 38% z nich twierdzi, że w ich okolicy okresy suszy, które mają wpływ na stan przyrody i gospodarki rolnej, nie zdarzają się, a tylko 14% zauważa je regularnie co roku lub niemal każdego roku.

Powodzie i podtopienia

Z obecnych deklaracji ankietowanych wynika, iż powodzie i podtopienia w największym stopniu dotyczą mieszkańców województw opolskiego i dolnośląskiego. W przypadku województwa opolskiego jedynie 21% badanych deklaruje, że w ich okolicy powodzie lub podtopienia nie występują, natomiast przynajmniej od czasu do czasu obserwuje je 79% pytanym. W przypadku województwa dolnośląskiego z powodziami i podtopieniami w okolicy miejsca zamieszkania styka się nieco mniejsza część badanych (72%), ale 2% deklaruje, że zdarzają się one regularnie co roku lub niemal każdego roku. Respondentami ponadprzeciętnie często stykającymi się w swojej okolicy z powodziami i podtopieniami są ponadto mieszkańcy województw lubuskiego, podkarpackiego, małopolskiego i świętokrzyskiego. Z deklaracji badanych wynika natomiast, że najrzadziej powodzi i podtopień doświadczają mieszkańcy województw podlaskiego i warmińsko-mazurskiego – po 98% z nich twierdzi, że w ich okolicy takie zjawiska nie występują, a od czasu do czasu doświadczą ich tylko po 2% z nich.

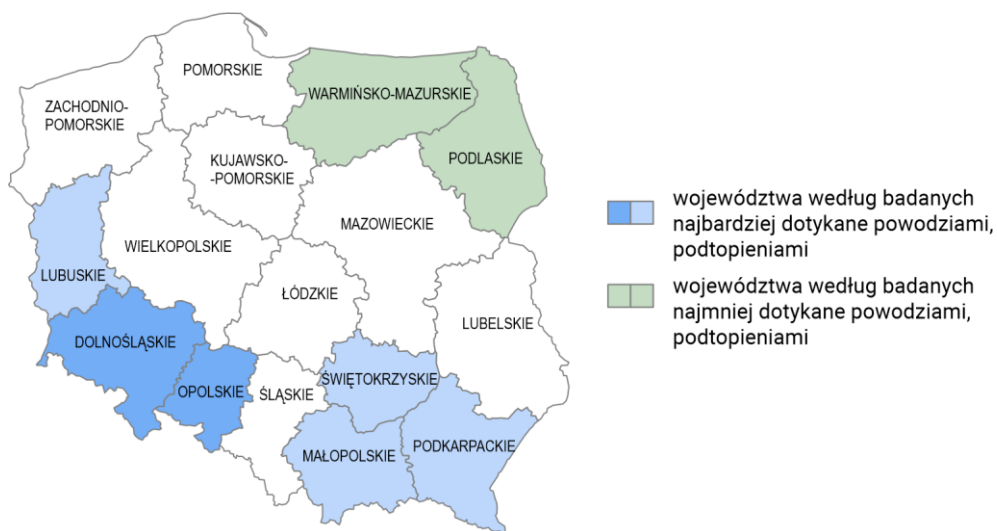
TABELA 2

Województwo	Czy w Pana(i) okolicy występują powodzie, podtopienia?			
	Tak, regularnie co roku lub niemal każdego roku	Tak, od czasu do czasu	Nie	Trudno powiedzieć/ Odmowa odpowiedzi
	w procentach			
Dolnośląskie	2	70	29	0
Kujawsko-pomorskie	2	14	82	2
Lubelskie	0	12	88	0
Lubuskie	8	40	52	0
Łódzkie	0	29	71	0
Małopolskie	4	38	58	0
Mazowieckie	0	16	84	0
Opolskie	0	79	21	0
Podkarpackie	3	46	51	0
Podlaskie	0	2	98	0
Pomorskie	1	19	75	5
Śląskie	1	27	70	1
Świętokrzyskie	3	40	55	3
Warmińsko-mazurskie	0	2	98	0
Wielkopolskie	1	11	87	0
Zachodniopomorskie	0	13	87	0

Odsetki nie sumują się do 100 z powodu zaokrągleń

CBOS

RYS. 3. Województwa według deklaracji badanych najczęściej i najrzadziej dotknięte w 2024 roku powodzią lub podtopieniami

POSTRZEGANIE ZMIANY CZĘSTOTLIWOŚCI WYSTĘPOWANIA PROBLEMÓW Z BRAKIEM LUB NADMIAREM WODY I ICH PRZYCZYN

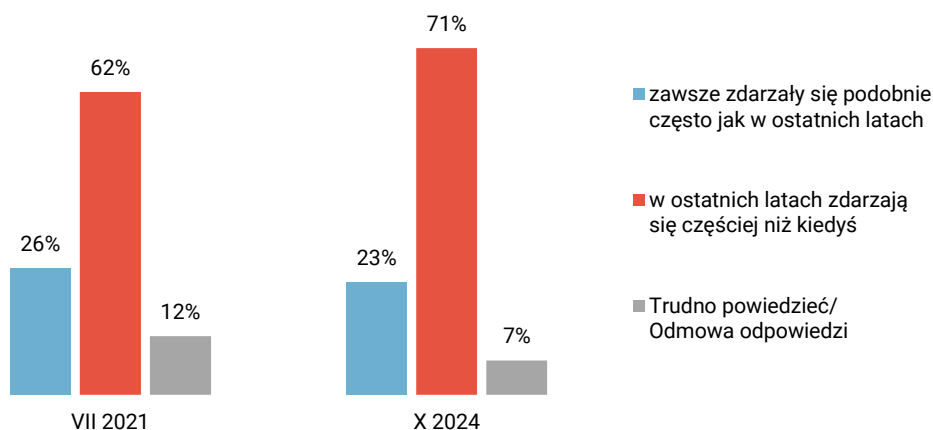
Badanych, którzy zadeklarowali, że w ich okolicy występują problemy z okresowym niedoborem lub nadmiarem wody, zapytaliśmy, czy w ostatnich latach nastąpiło zwiększenie częstotliwości występowania tych zjawisk.

Z deklaracji zdecydowanej większości badanych (71%), którzy twierdzą, że w ich okolicy występują okresy suszy mające wpływ na stan przyrody i gospodarki rolnej, wynika, iż w ostatnich latach zdarzają się one częściej niż kiedyś. Jedynie 23% z nich twierdzi, że zawsze zdarzały się one podobnie często jak w ostatnich latach. Ponadto w porównaniu z lipcem 2021 roku znacząco (o 9 punktów procentowych) przybyło przekonanych o wzroście częstotliwości występowania okresów suszy, a minimalnie (o 3 punkty procentowe) zmalała grupa twierdzących, że zawsze zdarzały się one podobnie często jak w ostatnich latach. Przekonanie, że w ostatnich latach w okolicy ich miejsca zamieszkania częściej niż kiedyś występują okresy suszy mające wpływ na stan przyrody i gospodarki rolnej, najczęściej wyrażali respondenci z województwa kujawsko-pomorskiego (88% zauważających występowanie tego zjawiska).

CBOS

RYS. 4. Czy z Pana(i) wiedzy wynika, że w Pana(i) okolicy okresy suszy, które mają wpływ na stan przyrody i gospodarki rolnej:

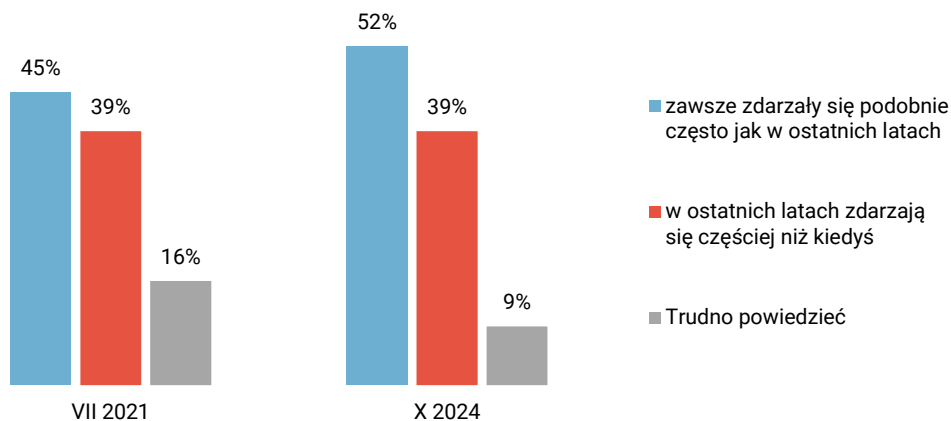
ODPOWIEDZI OSÓB, KTÓRE ZADEKLAROWAŁY, IŻ W ICH OKOLICY WYSTĘPUJĄ OKRESY SUSZY, KTÓRE MAJĄ WPŁYW NA STAN PRZYRODY I GOSPODARKI ROLNEJ

Tak jak przed trzema laty blisko dwie piąte badanych (39%) mieszkających na terenach, gdzie zdarzają się powodzie i podtopienia, twierdzi, że w ostatnich latach występują one częściej niż kiedyś. Ponownie dominują jednak przekonani, że zawsze zdarzały się one podobnie często jak w ostatnich latach, a dodatkowo ich udział wyraźnie wzrósł (o 7 punktów procentowych, do 52%).

RYS. 5. Czy z Pana(i) wiedzy wynika, że w Pana(i) okolicy powódzie, podtopienia:

ODPOWIEDZI OSÓB, KTÓRE ZADEKLAROWAŁY, IŻ W ICH OKOLICY WYSTĘPUJĄ POWÓDZIE, PODTOPIENIA

Badanych, którzy stwierdzili, że w ich okolicy częściej niż kiedyś zdarzają się okresy suszy mające wpływ na stan przyrody i gospodarki rolnej lub częściej niż kiedyś zdarzają się powódzie, podtopienia, zapytaliśmy, co – ich zdaniem – powoduje, że te zjawiska są obecnie częstsze niż kiedyś. Dominującą przyczyną wzrostu częstotliwości tych zjawisk są według nich zmiany klimatu, na które wskazało 81%. Stanowi to 41% ogółu respondentów. Można zatem powiedzieć, iż ponad dwie piąte dorosłych mieszkańców Polski dostrzega negatywny wpływ zmian klimatycznych na problemy z ilością wody w najbliższym otoczeniu. Badani w tym kontekście dość często wymieniali także wycinkę lasów czy ogólnie drzew oraz inwestycje, zbyt intensywną zabudowę w okolicy, w tym „betonozę” (odpowiednio: 52% i 45% dostrzegających wzrost częstotliwości występowania problemów braku lub nadmiaru wody, co odpowiednio stanowi: 26% i 23% ogółu badanych). Co piąty pytany (20% ogółu, czyli 39% dostrzegających w swojej okolicy zwiększenie częstotliwości występowania okresów suszy lub powodzi i podtopień) wiąże problemy z brakiem lub nadmiarem wody w swoim otoczeniu ze zwiększoną emisją gazów cieplarnianych. Znaczące odsetki wskazań uzyskały też pozostałe możliwe przyczyny występowania tych zjawisk, czyli: likwidacja naturalnych zbiorników wody (np. oczek wodnych) i mokradeł, zły stan zabezpieczeń przeciwpowodziowych oraz nadmierna regulacja rzek (odpowiednio: 34%, 29% i 22% dostrzegających wzrost częstotliwości występowania problemów braku lub nadmiaru wody, co odpowiednio stanowi: 17%, 15% i 11% ogółu badanych).

RYS. 6. Co, Pana(i) zdaniem, powoduje, że te zjawiska są obecnie częstsze niż kiedyś?

ODPOWIEDZI BADANYCH TWIERDZĄCYCH, ŻE W OSTATNICH LATACH W ICH OKOLICY CZĘŚCIEJ NIŻ KIEDYŚ ZDARZAJĄ SIĘ OKRESY SUSZY, KTÓRE MAJĄ WPŁYW NA STAN PRZYRODY I GOSPODARKI ROLNEJ LUB POWODZIE, PODTOPIENIA (N=523)

Odsetki nie sumują się do 100, ponieważ każdy respondent mógł wskazać dowolną liczbę odpowiedzi

Ankietowani w minimalnie większym stopniu ze zmianami klimatu wiążą częstsze niż kiedyś występowanie suszy niż powodzie i podtopienia (odpowiednio: 82% i 76% wskazań). Te z kolei są znacznie częściej niż susze (odpowiednio: 58% i 45%) wiązane przez badanych z inwestycjami i zbyt intensywną zabudową, „betonozą”. Warto też zauważyć, iż ponad połowa respondentów, z których wiedzy wynika, że w ich okolicy w ostatnich latach okresy suszy mające wpływ na stan przyrody i gospodarki rolnej lub powodzie, podtopienia zdarzają się częściej niż kiedyś, wiąże te zmiany z wycinką lasów, czy ogólnie – drzew (odpowiednio: 52% i 53%).

TABELA 3

Co, Pana(i) zdaniem powoduje, że te zjawiska są obecnie częstsze niż kiedyś?	Wskazania respondentów, z których wiedzy wynika, że w ich okolicy w ostatnich latach zdarzają się częściej niż kiedyś:	
	okresy suszy, które mają wpływ na stan przyrody i gospodarki rolnej	powodzie, podtopienia
	w procentach	
Zmiany klimatu	82	76
Inwestycje, zbyt intensywna zabudowa w okolicy, „betonoza”	45	58
Zły stan zabezpieczeń przeciwpowodziowych	28	44
Nadmierna regulacja rzek	22	25
Likwidacja naturalnych zbiorników wody (np. oczek wodnych) i mokradeł	35	38
Wycinka lasów, drzew	52	53
Zwiększona emisja gazów cieplarnianych: CO ₂ , – dwutlenku węgla, metanu, itp.	39	31
Trudno powiedzieć	2	4

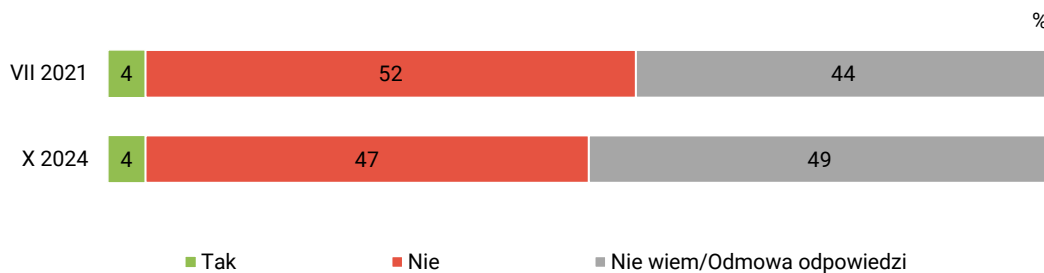
Odsetki nie sumują się do 100, ponieważ każdy respondent mógł wskazać dowolną liczbę odpowiedzi

DZIAŁANIA MAJĄCE NA CELU ZMNIEJSZENIE ZAGROŻENIA SUSZĄ ORAZ POWODZIAMI LUB PODTOPIENIAMI

Wszystkim badanym zadaliśmy pytanie, czy w ostatnich latach w ich okolicy podjęto jakieś działania, żeby zmniejszyć zagrożenie suszą oraz powodzią lub podtopieniami. Działania mające zmniejszyć zagrożenie suszą w swoim miejscu zamieszkania lub okolicy dostrzegło 4% pytanych, czyli tyle samo co w lipcu 2021 roku. Blisko połowa (47%) jest przekonana, że ich nie było. Odsetek ten jest mniejszy niż przed trzema laty (spadek o 5 punktów procentowych). Niemal połowa (49%) pytanych nie wie, czy w ostatnich latach w ich okolicy podjęto jakieś działania zmniejszające zagrożenie suszą.

CBOS

RYS. 7. Czy w ostatnich latach w Pana(i) okolicy podjęto jakieś działania, żeby zmniejszyć zagrożenie suszą?

Do najczęściej wymienianych działań należy budowa i rozbudowa zbiorników retencyjnych, oczek wodnych. Mówiła o nich jedna trzecia (33%) twierdzących, że w ostatnich latach w ich okolicy podjęto jakieś działania, żeby zmniejszyć zagrożenie suszą, co stanowi zaledwie 1,4% ogółu respondentów. Pozostałe działania wymieniał mniej niż co setny badany.

CBOS

Wymienione przez respondentów działania mające zmniejszyć zagrożenie suszą w ich okolicy

N=45

Budowa i rozbudowa zbiorników retencyjnych, oczek wodnych, budowa tamy, stawy retencyjne w mieście	33%
Zbieranie deszczówki, łapanie deszczówki do zbiorników, nakaz zbierania deszczówki, program Moja Woda	13%
Ograniczenie zużycia wody, oszczędzanie wody, informacje o oszczędzaniu wody	9%
Udrożnienie, pogłębienie rowów melioracyjnych, osuszenie torfowiska	7%
Niekoszenie traw w mieście	7%
Przywracanie mokradeł, ogrody deszczowe	7%
Wzmacnianie, naprawa wałów przeciwpowodziowych, wzmocnienie brzegów jeziora	7%
Rozbetonowanie nawierzchni utwardzonych, przywracanie mokradeł, usuwanie betonów z miasta	6%
Sadzenie drzew, sadzenie lasów liściastych, nasadzenia, więcej zieleni – ogólnie	6%
Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych	3%
Budowa wodociągu	2%
Retencja wody, gromadzenie wody i wykorzystanie jej powtórnie – ogólnie	2%
Respondent wie, że były podejmowane działania, ale nie potrafi powiedzieć konkretnie jakie, nie pamięta jakie	9%

Odpowiedzi na pytanie otwarte, procenty nie sumują się do 100, ponieważ respondenci mogli wymienić kilka działań

Analiza różnicowań społeczno-demograficznych w przypadku odpowiedzi na pytanie o działania mające zmniejszyć zagrożenie suszą pokazuje, iż główną rolę odgrywa tu wielkość miejscowości, w której mieszkają badani, przy czym różnice dotyczą stopnia poinformowania o tym, czy takie działania były podejmowane czy też nie. Podczas gdy większość mieszkańców miast deklaruje, że nie wie, czy takie działania w ich okolicy były podejmowane, to trzy piąte (60%) mieszkańców wsi jest przekonana, że ich nie było. Jednocześnie – niezależnie od wielkości miejsca zamieszkania – tylko nieliczni pytani je dostrzegają (zob. tabelę aneksową 5).

Co ciekawe, najczęściej przekonanie o braku działań mających zmniejszyć zagrożenie suszą w miejscu zamieszkania lub okolicy wyrażają respondenci, którzy deklarują, iż co roku lub niemal każdego roku występują tam okresy suszy, które mają wpływ na stan przyrody i gospodarkę rolną.

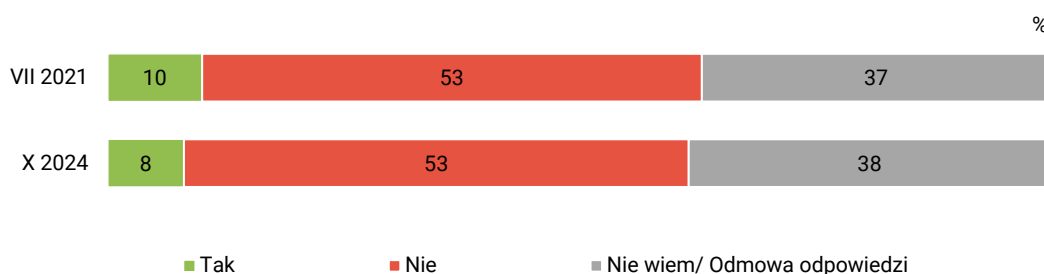
TABELA 4

Czy w ostatnich latach w Pana(i) okolicy podjęto jakieś działania, żeby zmniejszyć zagrożenie suszą?	Czy w Pana(i) okolicy występują okresy suszy, które mają wpływ na stan przyrody i gospodarki rolnej?			
	Tak, regularnie co roku lub niemal każdego roku	Tak, od czasu do czasu	Nie	Trudno powiedzieć/ Odmowa odpowiedzi
	w procentach			
Tak	4	4	3	9
Nie	60	47	39	12
Nie wiem / Odmowa odpowiedzi	35	49	58	79

Badani w ostatnich latach w swojej okolicy dwukrotnie częściej dostrzegali inicjatywy mające na celu zmniejszenie zagrożenia powodzią lub podtopieniami (8% wie, że w ich okolicy je podjęto) niż działania mające zmniejszyć zagrożenie suszą. W porównaniu z lipcem 2021 roku widać nieznaczny (o 2 punkty procentowe) spadek odsetka dostrzegających działania zmierzające do zmniejszenia zagrożenia powodzią lub podtopieniami. Najczęściej takie działania w swojej okolicy dostrzegli mieszkańcy województwa opolskiego i dolnośląskiego (odpowiednio: 36% i 27% z nich). Na brak takich działań wskazuje ponad połowa (53%) ogółu badanych, a blisko dwie piąte (38%) nie ma wiedzy w tym zakresie.

CBOS

RYS. 8. Czy w ostatnich latach w Pana(i) okolicy podjęto jakieś działania, żeby zmniejszyć zagrożenie powodzią lub podtopieniami?

Odsetki nie sumują się do 100 z powodu zaokrągleń

Działania, które wymienili badani, to przede wszystkim zabezpieczenie brzegów rzek, takie jak budowa, wzmocnienie, podniesienie, naprawa, regeneracja wałów przeciwpowodziowych czy umocnienie brzegów rzeki. Wymieniło je 47% twierdzących, że w ostatnich latach w ich okolicy podjęto jakieś działania zmniejszające zagrożenie powodzią lub podtopieniami, co stanowi 4% ogółu respondentów. Znacznie rzadziej w tym kontekście mówiono o budowie, pogłębieniu, oczyszczeniu/udrażnianiu rowów melioracyjnych, kanałów odwadniających, i ogólnie melioracji; budowie, udroźnieniu kanalizacji burzowej/deszczowej, odpływów na ulicy, studzienek; budowie zbiorników retencyjnych oraz regulacji koryta rzeki/potoku, pogłębieniu/poszerzeniu rzeki, oczyszczeniu rzeki (działania wymieniane przez co setnego respondenta).

Wymienione przez respondentów działania mające zmniejszyć zagrożenie powodziami lub podtopieniami w ich okolicy

N=92

Budowa, umocnienie, podniesienie, naprawa wałów przeciwpowodziowych; umocnienie brzegów rzeki	47%
Budowa, pogłębienie, oczyszczenie/udrażnianie rowów melioracyjnych, kanałów odwadniających, melioracja – ogólnie	16%
Kanalizacja burzowa/deszczowa, odpływy na ulicy/studzienki – budowa, udrażnianie	14%
Budowa zbiorników retencyjnych	13%
Regulacja koryta rzeki/potoku, pogłębienie rzeki, poszerzenie rzeki, oczyszczenie rzeki	12%
Budowa infrastruktury, budowa/zwiększenie zabezpieczeń przeciwpowodziowych, modernizacja węzła wodnego – ogólnie	6%
Budowa, wzmocnienie tamy, zapory wodnej, ruchome zapory przy Odrze, budowa/uszczelnienie śluzy	6%
Worki z piaskiem – zakup; zaopatrzenie się w sprzęty, np. pompy	2%
Podniesienie drogi, nawożono piasek i utwardzono nim powierzchnie	2%
Nasadzenie roślinności	1%
Mała retencja – budowa obiektów małej retencji, rowy retencyjne, ogrody deszczowe w mieście, program Moja Woda	2%
Wykonywanie przepustów	1%
Respondent wie, że były podejmowane działania, ale nie zna/nie pamięta jakie	2%

Odpowiedzi na pytanie otwarte, procenty nie sumują się do 100, ponieważ respondenci mogli wymienić kilka działań

Podobnie jak w przypadku działań mających na celu zmniejszenie zagrożenia suszą częściej wiedzę o tym, czy w ostatnich latach w okolicy podjęto jakieś działania zmniejszające zagrożenie powodziami lub podtopieniami, deklarują mieszkańcy wsi niż miast (zob. tabela aneksowa 6). Jednocześnie też mieszkańcy wsi najczęściej twierdzą, że w ich okolicy takich działań nie było (68%) Najczęściej natomiast zauważali je mieszkańcy największych miast (18%).

W przypadku działań mających na celu zmniejszenie zagrożenia powodziami lub podtopieniami najczęściej dostrzegają je badani twierdzący, że w ich okolicy od czasu do czasu występują te zjawiska (19%), a następnie respondenci, którzy twierdzą, że zdarzają się one co roku lub niemal każdego roku (14%). Wśród deklarujących, że w ogóle się one nie zdarzają, takie działania dostrzegło w ostatnich latach tylko 4%.

TABELA 5

Czy w ostatnich latach w Pana(i) okolicy podjęto jakieś działania, żeby zmniejszyć zagrożenie powodzią lub podtopieniami?	Czy w Pana(i) okolicy występują powodzie, podtopienia?			
	Tak, regularnie co roku lub niemal każdego roku	Tak, od czasu do czasu	Nie	Trudno powiedzieć / Odmowa odpowiedzi
	w procentach			
Tak	14	19	4	0
Nie	73	37	59	53
Nie wiem / Odmowa odpowiedzi	13	44	37	47

***

Z deklaracji badanych wynika, iż okresy suszy, które mają wpływ na stan przyrody i gospodarki rolnej, są problemem dla większej liczby Polaków niż powodzie i podtopienia. Okresów suszy w swojej okolicy doświadczyła większość pytaných (69%), a co czwarty obserwuje je regularnie co roku lub niemal każdego roku. Natomiast z powodzią i podtopieniami w swojej okolicy zetknęło się 28% respondentów i tylko nieliczni z nich obserwują je regularnie. W październiku br. w porównaniu z lipcem 2021 roku nieco większa część badanych zadeklarowała, że zamieszkuje w okolicy, w której zdarzają się okresy suszy mające wpływ na stan przyrody i gospodarki rolnej, a mimo ogromnej powodzi, która w tym roku dotknęła południowo-zachodnią część naszego kraju, mniej osób zadeklarowało, że w ich miejscu zamieszkania lub okolicy zdarzają się powodzie lub podtopienia. Różnice te generalnie mieszczą się w granicach błędu statystycznego, warto jednak zauważyć, iż o 5 punktów procentowych więcej badanych niż poprzednio zadeklarowało, że regularnie co roku lub niemal każdego roku w okolicy ich miejsca zamieszkania zdarzają się okresy suszy, które mają wpływ na stan przyrody i gospodarki rolnej. Ponadto zdecydowana większość żyjących na obszarach, które dotykają susze, jest przekonana, że w ostatnich latach zdarzają się one częściej niż kiedyś, natomiast ponad połowa respondentów z obszarów dotykanych powodzią i podtopieniami twierdzi, iż zawsze zdarzały się one podobnie często jak w ostatnich latach. O narastającym problemie z deficytem wody w Polsce świadczy też fakt, iż w porównaniu z lipcem 2021 roku przybyło badanych przekonanych, że okresy suszy, które mają wpływ na stan przyrody i gospodarki rolnej, w ostatnich latach zdarzają się w ich okolicy częściej niż kiedyś. Ankietowani jednak dwukrotnie częściej dostrzegają w swoim otoczeniu działania mające zmniejszyć zagrożenie powodzią lub podtopieniami niż działania mające na celu zmniejszenie zagrożenia suszą. Warto też dodać, iż ponad dwie piąte dorosłych mieszkańców Polski (41%) dostrzega negatywny wpływ zmian klimatycznych na problemy z ilością wody w najbliższym otoczeniu.

Opracowała

Barbara Badora